

SPLOŠNI POGOJI ZAVAROVANJA PRED KOMERCIALNIMI RIZIKI (Zk-1/07)

Na podlagi Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (ZZFMGP - Ur. l. RS, št. 2/04) opravlja posle opredeljene v ZZFMGP v imenu in za račun Republike Slovenije pooblaščen institucija kot njen zastopnik. Vse pravice in obveznosti pooblaščen institucije po teh splošnih pogojih zavarovanja pred komercialnimi riziki so pravice in obveznosti Republike Slovenije, v imenu Republike Slovenije pa jih uveljavlja in izvršuje pooblaščen institucija, če ni s predpisi drugače določeno.

1. člen

PREDMET ZAVAROVANJA

Pooblaščen institucija zavaruje po določenih teh pogojev denarne terjatve slovenskih podjetij (v nadaljevanju »zavarovanec«), ki nastanejo z dobavami blaga, oziroma z opravljanjem del in storitev osebam v tujini (v nadaljevanju »dolžnik«), vendar s pogojem, da dogovorjeni rok plačila ni daljši kot 180 dni, če v zavarovalni pogodbi ni dogovorjeno drugače. Zamudne obresti, pogodbene kazni in podobno niso predmet zavarovanja po teh pogojih.

2. člen

ZAVAROVALNO KRITJE

Zavarovanje krije škodo, ki jo zavarovanec utрпи zaradi nezmožnosti izterjave dolga, če nastopi zavarovalni primer iz 10. člena teh pogojev, vendar le do višine limitov, ki jih zavarovanec in pooblaščen institucija sporazumno določita z zavarovalno pogodbo v smislu 3. člena teh pogojev.

Pooblaščen institucija v okviru limitov iz predhodnega odstavka povrne škodo največ do višine, ki jo predstavlja v tuji valuti naveden faktorni znesek zavarovane terjatve.

Pooblaščen institucija povrne tudi potrebne in razumne stroške, ki jih je zavarovanec podvzel sporazumno z pooblaščen institucijo ali pa jih je pooblaščen institucija kasneje odobrila in so nastali v zvezi z zavarovanjem zavarovanih terjatev.

3. člen

LIMIT ZAVAROVALNEGA KRITJA

Z zavarovalno pogodbo pooblaščen institucija in zavarovanec sporazumno določita:

- 1) limit avtomatskega zavarovalnega kritja, to je znesek, do katerega so zavarovane zavarovančeve akumulirane terjatve do posameznega dolžnika (revolving sistem), ne da bi bil pred tem zavarovanec dolžan predložiti pooblaščen instituciji ponudbo in reference o dolžniku,
- 2) višji limit zavarovalnega kritja do posameznega dolžnika, določen na osnovi ponudbe in referenc o dolžniku.

4. člen

PONUDBA ZA POVIŠANJE LIMITA ZAVAROVALNEGA KRITJA

Kadar zavarovancu ne zadošča avtomatski limit zavarovalnega kritja, določen s pogodbo, lahko z obrazcem PONUDBA zahteva povišanje limita zavarovalnega kritja za njegove terjatve do posameznega dolžnika.

Ponudbi mora zavarovanec priložiti verodostojne reference in informacije o dolžniku, ki jih izdajo organizacije, ki so navedene v prilogi zavarovalne pogodbe in ki morajo vsebovati takšne podatke, na osnovi katerih lahko pooblaščen institucija oceni rizik. Reference ne smejo biti starejše kot 6 mesecev.

Pooblaščen institucija ponudbo sprejme ali zavrne. Če pooblaščen institucija na prejeto ponudbo v 15 dneh ne odgovori, se šteje, da ponudbe ni sprejela. Če pooblaščen institucija pošlje zavarovancu protiponudbo in zavarovanec v 15 dneh nanjo ne odgovori, se šteje, da protiponudbe ni sprejel.

Če pooblaščen institucija zahteva v protiponudbi dodatne reference in informacije, pomeni, da še ni sprejela ponujene terjatve v zavarovanje, ker bo ponudbo sprejela ali zavrnila šele po prejemu dodatnih referenc oziroma informacij.

5. člen

OMEJITVE IN IZKLJUČITVE ZAVAROVALNEGA KRITJA

Pooblaščen institucija ne krije škod, ki jih zavarovanec utрпи zaradi nezmožnosti izterjave dolga zaradi:

- 1) vojnih in političnih dogodkov v državi dolžnika,
- 2) radioaktivne kontaminacije,
- 3) splošne prepovedi plačil (moratorij) v državi dolžnika ali v državi, preko katere je treba opraviti plačilo,

- 4) splošnih državnih ukrepov v državi dolžnika kot npr.: prepoved prodaje in plačil, prepoved konvertiranja in transferiranja zneskov, ki jih je dolžnik plačal v svoji državi, odlaganje plačil in podobno,
- 5) naravnih katastrofnih dogodkov v državi dolžnika (erupcije vulkanov, potresi, poplave, orkani, itd.)
- 6) neizpolnitve pogodbenih obveznosti do tujega dolžnika, ki je imela za posledico izgubo tržišča, obresti, penale ipd.,
- 7) neustreznosti dobavljenega blaga oziroma opravljenih del ter storitev pogojem kupoprodajne pogodbe oziroma pogodbe o izvedbi del ter storitev (ni dobavljena pogodbeni količina blaga ali blago določene kvalitete, prekoračeni so bili dobavni roki ipd.).

Krite niso škode, ki so nastale zaradi tega, ker:

- 1) je bila pogodba sklenjena v nasprotju s predpisi države dolžnika ali predpisi Republike Slovenije (v nadaljevanju »RS«),
- 2) zavarovanec ni prijavil pooblaščenici instituciji sporazumov, ki jih je sklenil pred ali po sklenitvi zavarovalne pogodbe, ti sporazumi pa bistveno povečujejo rizik pooblaščenice institucije,
- 3) je zavarovanec brez soglasja pooblaščenice institucije spremenil pogodbene plačilne pogoje,
- 4) je zavarovanec naknadno odobril bonifikacijo (znesek bonifikacije se ne nadomesti),
- 5) zavarovanec v ponudbi za zavarovanje terjatev ni navedel vseh bistvenih okoliščin, ki vplivajo na oceno rizika,
- 6) zavarovanec ni ravnal kot dober in vesten gospodar, prav posebej pa, če je opustil dolžno skrb za plačilo terjatev ali plačilo že zapadlega dolga.

Krite niso škode ali tisti njihov del, ki je zavarovan:

- 1) s katerimkoli dolžnikovimi plačili v poravnavo zavarovane terjatve, tudi tistimi, ki še niso konvertirana in zanje še ni opravljen transfer,
- 2) s plačili, ki jih v poravnavo zavarovane terjatve opravi tretja oseba,
- 3) z zneski, ki še niso izplačani, pa za njihovo izplačilo jamčita dolžnik ali tretja oseba, kakor tudi dosojeni znesek iz dolžnikove stečajne mase,
- 4) z izkupičkom za prodano blago ali fakturno vrednostjo prodanega blaga, zmanjšano za nujne in potrebne stroške prodaje ali vmitve blaga,
- 5) z zneskom dolžnikovih protiterjatev, ki jih je moč kompenzirati,
- 6) s premoženjsko koristjo, ki bi jo zavarovanec lahko dosegel v poslu, ki je podlaga za zavarovano terjatev.

Pooblaščenica institucija tudi ne krije škode:

- 1) če zavarovanec vloži odškodninski zahtevek z vso potrebno dokumentacijo po preteku šestih mesecev od nastanka zavarovalnega primera iz 1. odstavka 10. člena teh pogojev,
- 2) če ima dolžnik skupen finančni interes z zavarovancem, zavarovalnica pa utemeljeno domneva, da je to vplivalo na nastanek škode.

Pooblaščenica institucija ne krije terjatev nastalih iz naslova dobave blaga ali opravljenih storitev, če so bile te izvršene pred začetkom veljavnosti zavarovanja, razen, če je v zavarovalni pogodbi drugače dogovorjeno.

6. člen

PRIJAVA OKOLIŠČIN, KI SO POMEMBNE ZA OCENITEV NEVARNOSTI

Zavarovanec mora pooblaščenici instituciji prijaviti vse okoliščine, ki bi lahko vplivale na sklenitev zavarovalne pogodbe, za katere ve, ali bi moral vedeti, kakor tudi okoliščine, za katere je izvedel že po sklenitvi zavarovalne pogodbe. Zato sme pooblaščenica institucija zahtevati tudi med trajanjem zavarovanja, da ji zavarovanec pošlje reference za kateregakoli dolžnika, tudi za tistega, za katerega je pooblaščenica institucija ob sklenitvi ali med trajanjem zavarovalne pogodbe že prejela reference.

Če zavarovanec pooblaščenici instituciji ne pošlje teh referenc v 30 dneh po prejemu zahteve, avtomatično preneha kakršnokoli jamstvo pooblaščenice institucije po zavarovalni pogodbi za posameznega dolžnika, za katerega je pooblaščenica institucija zahtevala reference.

Pooblaščenica institucija lahko tudi sama preverja kreditno sposobnost posameznega dolžnika.

Na osnovi tako dobljenih referenc in informacij lahko pooblaščenica institucija ob vsakem času:

- 1) zniža limit zavarovalnega kritja,
- 2) poveča lastni delež zavarovanca ob škodi,
- 3) spremeni zavarovalne pogoje,
- 4) izključi iz zavarovanja posameznega dolžnika.

O navedenih spremembah mora pooblaščenica institucija pisno obvestiti zavarovanca. Te spremembe veljajo od dneva, navedenega v sporočilu, vendar ne prej, preden je zavarovanec prejel sporočilo, ter se nanašajo na terjatev, nastale po teh datumih.

7. člen

ZAVAROVALNA PRIJAVA

Zavarovanec je dolžan ob rokih, navedenih v zavarovalni pogodbi, pošiljati pooblaščenici instituciji pisne zavarovalne prijave - specifikacije vseh terjatev do tujih dolžnikov, nastalih v preteklem mesecu.

Zavarovalna prijava mora vsebovati za vsako terjatev naslednje podatke:

- 1) zap. številka v prijavi,
- 2) dolžnikov naziv in naslov,
- 3) znesek terjatve v tuji valuti,
- 4) številko in datum fakture,
- 5) dogovorjeni plačilni rok.

Zavarovanec je dolžan omogočiti pooblaščenemu predstavniku pooblaščenice institucije pregled poslovnih knjig in evidenc, da se prepriča o pravilnem in pravočasnem prijavljanju podatkov in stanju terjatev posameznega dolžnika.

Če pooblaščenica institucija ob takem pregledu ugotovi, da zavarovanec iz kakršnihkoli razlogov ni prijavljal vseh terjatev, kakor bi jih moral po določenih zavarovalne pogodbe in po določenih teh pogojev, lahko zaračuna pooblaščenica institucija za vse že prijavljene in obračunane terjatve razliko v premiji med premijskimi stopnjami, ki veljajo za zavarovanje vseh terjatev, in med premijskimi stopnjami, ki veljajo za zavarovanje posameznih (separatnih) terjatev, in sicer za čas, v katerem zavarovanec ni prijavljal teh terjatev.

S tem dodatnim obračunom razlike pooblaščen institucija torej ne bo obračunala premije za neprijavljene terjatve.

8. člen

ZAVAROVALNA PREMIJA

Način in kraj plačila zavarovalne premije določa zavarovalna pogodba.

Zavarovalno premijo lahko plača vsakdo, razen dolžnika.

Pooblaščen institucija ni dolžna zavarovanca posebej opozarjati in opominjati na plačilo dospele premije.

Če premija ni plačana na način in v rokih, določenih v zavarovalni pogodbi, pooblaščen institucija ni dolžna plačati zavarovalnine za zavarovalni primer, ki izvira iz kreditnega razmerja, nastalega v razdobju, za katerega premija ni bila plačana.

9. člen

ZAVAROVANČEVE DOLŽNOSTI / IZGUBA PRAVIC DO ZAVAROVALNINE

Zavarovanec je dolžan obvestiti pooblaščen institucijo o:

- 1) vsakem povečanju nevarnosti, ki utegne privedi do nezmožnosti plačila terjatev,
- 2) vsaki zamudi plačila, ki je daljša od 45 dni,
- 3) vsaki morebitni dolžnikovi ponudbi vračila blaga.

Zavarovanec je dolžan takoj prekiniti dobave blaga, ali opravljanje del in storitev dolžniku:

- 1) ko ugotovi, da dolžnik ni poravnal svojega dolga v dogovorjenem roku, povečanem za čas bančne manipulacije,
- 2) ko izve ali pa bi dokazano kot dober gospodar moral vedeti, da je dolžnik v takšnem finančnem položaju, ki ne zagotavlja redne izpolnitve dolžnikove plačilne obveznosti.

V primeru kršitve določil pod 1) in 2) prejšnjega odstavka tega člena izgubi zavarovanec pravico do kakršnekoli zavarovalnine za vse terjatve, nastale po dnevu kršitve, čeprav so bile terjatve pravilno prijavljene v zavarovanje.

Zavarovanec je dolžan podzvzeti v soglasju s pooblaščen institucijo v svojem imenu vsak ukrep, ki je potreben za plačilo terjatev, vložiti tožbo za dospele terjatve, zahtevati njihovo prisilno izvršbo ter sodelovati v stečajnem oziroma drugih postopkih.

V nujnih primerih mora zavarovanec samostojno ukrepati kot vesten gospodar ter pooblaščen institucijo takoj obvestiti o storjenem.

Kadar kupec ne plača računa zaradi komercialne reklamacije, je zavarovanec dolžan v roku 30 dni od dneva dospelosti računa sprožiti sodni postopek za izterjavo in o tem obvestiti pooblaščen institucijo. V takem primeru bo pooblaščen institucija kot odškodninske zahtevke obravnavala samo sodno priznane terjatve.

Kadar želi zavarovanec spor s kupcem rešiti sporazumno, bo pooblaščen institucija podaljšala

zavarovalno kritje za največ 6 mesecev od prvotnega dneva dospelosti, vendar bo krila škodo le v primeru, če je bil proti dolžniku v tem času uveden stečajni postopek oziroma odločba o razdelitvi stečajne mase.

Stroški ukrepov iz 4., 5. in 6. odstavka tega člena se delijo med pooblaščen institucijo in zavarovancem v sorazmerju z zavarovalnino, ki jo je po zavarovalni pogodbi dolžna plačati pooblaščen institucija.

Če je nastala škoda ali če se je škoda povečala zaradi kršitve določil tega člena, izgubi zavarovanec pravico do kakršnekoli zavarovalnine.

10. člen

ZAVAROVALNI PRIMER

Zavarovalni primer nastopi, ko je:

- 1) izdana odločba o razdelitvi stečajne mase,
- 2) sklenjena sodna poravnava v izvenstečajnem postopku,
- 3) neuspešno končana prisilna izvršba,
- 4) izdana pravnomočna odločba sodišča o uvedbi sodne poravnave,
- 5) izdana pravnomočna odločba sodišča ali drugega pristojnega organa za uvedbo stečaja,
- 6) ko je preteklo z zavarovalno pogodbo določeno število mesecev (čakalni rok) od dneva, ko je zavarovanec obvestil pooblaščen institucijo o neplačilu zapadle terjatve, oziroma od dneva zadnjega delnega plačila, ki je bilo opravljeno v času od vložitve obvestila.

Kritje zavarovalnega primera pod 6) točko prejšnjega odstavka tega člena mora biti v pogodbi posebej dogovorjeno.

S soglasjem pooblaščen institucije nastopi zavarovalni primer tudi takrat, ko je:

- 1) začel poravnalni postopek izven stečaja,
- 2) bilo dano soglasje upnikov k sklenjeni izvensodni poravnavi z vsemi upniki,
- 3) preteklo 90 dni od dne, ko so bili pooblaščen instituciji ponujeni dokazi o nekoristnosti kakršnihkoli ukrepov proti dolžniku, ker ni izgledov za plačilo terjatev, oziroma ni mogoče pričakovati uspeha od predloga za uvedbo stečaja ali prisilne izvršbe,
- 4) bilo prodano blago, ker je obstajala nevarnost, da bo nastopil zavarovalni primer in se je zavarovanec v soglasju s pooblaščen institucijo odločil prodati blago, s katerim je še lahko razpolagal, pri tem pa je utrpel izgubo zaradi razlike v ceni.

11. člen

LIKVIDACIJA ODŠKODNINSKEGA ZAHTEVKA

Če nastane zavarovalni primer iz 10. člena teh pogojev, je zavarovanec dolžan o tem takoj obvestiti pooblaščen institucijo, odškodninski zahtevek pa utemeljiti z naslednjimi listinami:

- 1) originalno zavarovalno polico, če gre za posamično zavarovanje,
- 2) listinami, s katerimi dokazuje nastanek zavarovalnega primera iz 10. člena teh pogojev,
- 3) izvozno fakturo,

- 4) overjenim prepisom dolžnikovega konta, iz katerega je razviden pregled poslovanja v zadnjih 2 letih pred izstavitvijo prve neplačane fakture,
- 5) listino, iz katere so razvidni pogoji kreditiranja,
- 6) enotno carinsko listino oziroma prevozne listine,
- 7) vse druge listine v zvezi z zavarovalnim primerom, ki jih zahteva pooblaščen institucija, in ki so nujne za likvidacijo zavarovalnega primera.

Pooblaščen institucija najprej ugotovi vse zavarovančeve terjatve proti dolžniku, nastale v zadnjih dveh letih od dne, ko je bila izstavljen prva neplačana faktura, do dneva vložitve odškodninskega zahtevka in preveri, ali so bile terjatve v celoti tudi prijavljene v zavarovanje.

Če zavarovanec ni prijavil v zavarovanje vseh svojih terjatev iz prejšnjega odstavka tega člena ali pa teh ni prijavil v celotnem znesku, tedaj povrne pooblaščen institucija škodo v sorazmerju med zneskom v zavarovanje prijavljenih terjatev in zneskom terjatev, ki bi jih zavarovanec po določilih zavarovalne pogodbe moral prijavljati v zavarovanje.

Če pooblaščen institucija ugotovi, da je zavarovanec prijavil v zavarovanje večje zneske posameznih kreditov, kot so bili dejansko odobreni, tedaj izračuna zavarovalnino na podlagi zneska dejansko odobrenih kreditov.

Maksimalni znesek zavarovalnine, ki jo pooblaščen institucija plača po teh pogojih oziroma po zavarovalni pogodbi, je znesek neplačanih akumuliranih terjatev, do pogodbenega kreditnega limita v smislu 1. in 2. točke 3. člena teh pogojev, zmanjšan za pogodbeno določene odbitke.

Ne glede na določilo o maksimalnem znesku zavarovalnine prizna pooblaščen institucija poleg zavarovalnine še stroške iz tretjega odstavka 2. člena.

Osnovo za izračun zavarovalnine zmanjša pooblaščen institucija za zneske, navedene v 3. odstavku 5. člena in za lastni delež zavarovanca ob škodi.

Lastni delež zavarovanca je najmanj 15 % od škode, krite s tem zavarovanjem, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjeno drugače.

12. člen

IZPLAČILO ZAVAROVALNINE

Pooblaščen institucija je dolžna izplačati zavarovalnino v eurski protivrednosti valute izvozne transakcije preračunano po zadnjem objavljenem referenčnem tečaju Evropske centralne banke ali Banke Slovenije (za valute, ki niso uvrščene na dnevno tečajno listo ECB) pred dnevom izplačila, in sicer v 30 dneh po prejemu vseh dokazil, s katerimi zavarovanec dokaže nastop zavarovalnega primera in višino škode.

Če ob nastanku zavarovalnega primera še ni znana dokončna višina škode, je pooblaščen institucija zavarovancu dolžna nakazati primerno akontacijo.

Ne glede na maksimalni znesek zavarovalnine iz prejšnjega člena teh pogojev, lahko izplačane zavarovalnine za zavarovalne primere, ki so nastopili v enem koledarskem letu, znašajo največ mnogokratnik premije, ki je bila plačana za tisto leto, določen v zavarovalni pogodbi.

V primeru, da po izplačilu zavarovalnine pooblaščen institucija ugotovi, da zavarovanec ni bil upravičen do zavarovalnine v izplačani višini, jo je zavarovanec dolžan vrniti skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva izplačila. Do zamudnih obresti je pooblaščen institucija upravičen, če je razlog za preplačilo na strani zavarovanca.

13. člen

TRAJANJE ZAVAROVALNEGA KRITJA

Zavarovalno kritje prične z dnem, ki je naveden v zavarovalni pogodbi, oziroma z dnem, ko je med zavarovancem in njegovim dolžnikom nastalo pravno veljavno kreditno razmerje. Za morebitna podaljšanja roka kreditiranja lahko zaračuna pooblaščen institucija dodatno premijo.

14. člen

ODSTOP ZAVAROVALNE PRAVIC

Zavarovanec se obvezuje, da bo takoj po izplačilu zavarovalnine s pisno izjavo prenesel na pooblaščen institucijo, do zneska izplačane zavarovalnine, vse pravice, ki jih ima iz zavarovane terjatve proti dolžnikom ali njihovim pravnim naslednikom.

Zavarovanec je dolžan sprejeti vsa delna ali celotna naknadna poplačila terjatev tudi potem, ko je že vložil odškodninski zahtevek ali dobil zavarovalnino ter s cesijsko izjavo prenesel te pravice na pooblaščen institucijo.

Za vsa prejeta nakazila pred izplačilom zavarovalnine je zavarovanec dolžan zmanjšati odškodninski zahtevek. Vsa nakazila, ki jih zavarovanec prejme po izplačilu zavarovalnine je dolžan vrniti pooblaščen instituciji v razmerju, v katerem sta na osnovi dogovorjenega lastnega deleža sodelovala v delitvi škode.

15. člen

SPREMEMBA ZAVAROVALNIH POGOJEV

Če pooblaščen institucija spremeni zavarovalne pogoje mora o spremembi obvestiti zavarovanca pisno ali na drug primeren način.

Zavarovanec lahko v 30 dneh po prejemu obvestila in novih pogojev odpove zavarovalno pogodbo. Pogodba preneha veljati s potekom odpovednega roka.

Če zavarovanec v roku iz prejšnjega odstavka tega člena pogodbe ne odpove, so terjatve nastale po preteku tega roka zavarovane po novih zavarovalnih pogojih.

16. člen

POSEBNE DOLOČBE

Pravico do izplačila zavarovalnine sme zavarovanec prenesti na drugo fizično ali pravno osebo le tedaj, če dobi pisno soglasje pooblaščen institucije.

Morebitno škodo bo pooblaščen institucija obravnavala samo z zavarovancem. S prenosom

pogodbenih pravic na drugo osebo zavarovanec ni prost obveznosti do pooblaščenice institucije.

Pogodbeno razmerje med pooblaščenico institucijo in zavarovancem lahko preneha v roku in na način, ki ga predvideva zavarovalna pogodba.

Zavarovalni pogodbi priloženi posebni pogoji imajo prednost pred temi splošnimi pogoji, vpisana določila pa prednost pred splošnimi in posebnimi pogoji.

Pogoji se smiselno uporabljajo tudi za zavarovanje separatih (posamičnih) terjatev.